

ABORDAREA TIPURILOR DE TEXTE

TEXTUL LITERAR. TEXTUL NONLITERAR

Clasa pregătitoare

Clasa I

Clasa a II-a

Cartea Românească
EDUCAȚIONAL

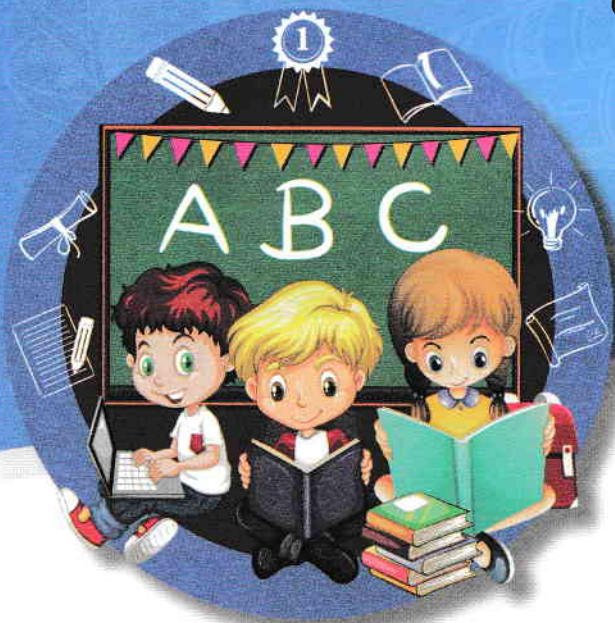
ABORDAREA TIPURILOR DE TEXTE

TEXTUL LITERAR. TEXTULUL NONLITERAR

Clasa pregătitoare

Clasa I

Clasa a II-a

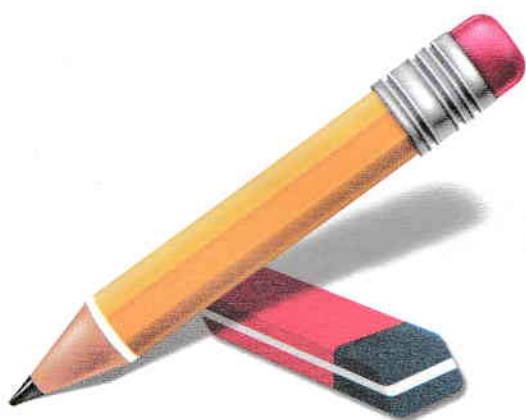

I. TEXTUL LITERAR

I.1 - Textul narativ	7
I.2 - Textul în versuri	32

II. TEXTUL NONLITERAR

II.1 - Textul informativ	47
II.2 - Textul funcțional	
▪ Biletul	53
▪ Scrisoarea	61
▪ Felicitarea	68
▪ Invitația	75
▪ Jurnalul	79
II.3 - Scrierea funcțională	
▪ Copierea	84
▪ Transcrierea	89
▪ Dictarea	95
II.4 - Textul publicistic	
▪ Afișul	98

TEXTUL LITERAR

TEXTUL NARATIV. TEXTUL ÎN VERSURI

TEXTUL LITERAR. TEXTUL NARATIV

I - ORIENTARE. SPARGE GHEAȚA!

Iepurele și ariciul (fragment)

după C. Poleakova

Odată, într-o poieniță din mijlocul unei păduri, s-a întâlnit un iepure c-un arici.

— Hai să fim prieteni, zise iepurele.

— Bine, se învoi ariciul, să fim prieteni, în viață, doar este mai ușor să trăiești în doi, decât de unul singur.

— Nimic nu se va alege de prietenia voastră, a croncânit de pe creanga unui copac o cioară.

Dar cei doi prieteni n-au dat nicio atenție celor spuse de cioară, și-au dat lăbuțele și au plecat să-și caute loc pentru construirea unei căsuțe.

Deodată, se auzi strigătul disperat al iepurelui.

— Ariciule, scapă-mă!

Se aruncă ariciul în fața iepurelui și vede târându-se în fața lui un șarpe enorm.

— Te mușc! Te mușc! zise șarpele.

— Vom vedea, a strigat curajos ariciul și se aruncă la gâtul șarpelui, sugrumându-l.

I.1 - BANCA DE CUVINTE

- **TEXTUL** este un lanț de enunțuri legate prin înțeles. Textul are **titlu** și **autor**.

I.2 - BANCA DE INFORMAȚII

- **Textul narativ** este textul în care autorul își exprimă ideile, gândurile, sentimentele prin intermediul **personajelor** și al **întâmplărilor**. **Textul narativ** este un **text literar**: personajele, faptele nu sunt reale, ci imaginate de către scriitor.
- Un text are mai multe **alineate** – rânduri scrise mai retras spre dreapta, care marchează trecerea la o idee nouă.
- În cadrul textului, putem întâlni **dialogul**. **Dialogul** este convorbirea dintre două sau mai multe persoane. Dialogul este marcat prin **linia de dialog** (—) care arată începutul vorbirii unei persoane.
- Un **text narativ** — cuprinde un șir de **întâmplări** povestite într-o anumită ordine. Aceasta este o **narațiune/povestire**. Fiecare **întâmplare** corespunde unei părți din text care se numește **fragment**. Fiecare fragment nou începe cu alineat.
- În **textul narativ**, autorul își prezintă ideile, sentimentele prin intermediul **personajelor** și a faptelor lor.
- Enunțurile prin care răspundem la întrebările referitoare la un text, în ordinea în care s-au petrecut faptele, întâmplările, alcătuiesc **povestirea orală** a textului.

De ce latră Grivei? (fragment) după Marin Sorescu

Luați-vă de mână. Gata. Astăzi mergem în Lună. Noi putem părăsi planeta, chiar dacă nu e gata racheta. Fiindcă, la urma urmei, o să mergem în Lună pe jos, că e drumul frumos. Dincolo de zare, poteca o ia drept spre Soare.

Baloanele se înalță și se ridică sus ca-ntr-o balanță. În jurul nostru vom auzi cum răsar stelele. Luna se va face tot mai mare, și la urmă ne va răsări exact sub picioare. De altfel, iată, am și ajuns. Suntem pe steaua de stei, la care latră noaptea Grivei. De ce nu ne-a ieșit nimeni în întâmpinare să ne dea o floare? Fiindcă aici nu sunt flori, nici animale, nici nori.

I.3 - BANCA DE INFORMAȚII

- Textul „De ce latră Grivei?” este un **text narativ** cu **rimă** (cuvinte care „sună la fel” la final: „mână” – „Lună”, „planeta” – „racheta”, „jos” – „frumos”).

II - ACHIZIȚIE

PROCEDEAZĂ CA MINE!

Cioc! Cioc! Cioc! după Emil Gârleanu

Într-o toamnă aurie, **veverița** a pornit în salturi grăbite să își caute provizii pentru iarnă. Într-o zi a dat peste un alun. A cărat toată toamna și a umplut scorbura. Făcea planuri că nu se mai mișcă toată iarna din căsuță.

Într-o dimineață se zgârie într-o coajă de alună. De unde? Că ea nici nu se atinsese de merinde! Se mânie și se puse la pândă să prindă hoțul.

Ce era? **Ciocănitoarea** dăduse de scorbură și se puse pe mâncat. Cum sosi, veverița se repezi și o prinse de coadă. Se zbătu ciocănitoarea, dar lăsă coada în laba veveriței și fugi.

Într-un târziu se întoarse și bătu cu ciocul: Cioc! Cioc! Cioc! Dar veverița își mutase culcușul.

Textul „Cioc! Cioc! Cioc!” este un **text narativ**, care prezintă o întâmplare unde participă veverița și ciocănitoarea. Acestea sunt **personajele** textului.

A. CITEȘTE CU ATENȚIE TEXTUL.

Ciupi, o furnicuță roșcovană, trăia într-un furnicar din apropierea unei buturugi. Diminețile, ea mergea la școala furnicilor. Buna și înțeleapta mătușă Tapa era învățătoarea ei.

— Azi, veți învăța să găsiți drumul spre casă, însemnând cărarea. În pădure, țineți-vă una după alta, să nu vă rătăciți.

— Atingeți această buturugă cu antenele! Ce simțiți?

— Miroase a furnicarul nostru, răspunse Ciupi.

— Corect. Furnicile noastre lucrătoare au însemnat drumul.

— Dar cineva a pus în jurul furnicarului nostru niște bețe. De ce?

— Află că oamenii l-au îngrădit, ca să ne protejeze. Ei ne ocrotesc, deoarece noi curățăm pădurea de insectele dăunătoare. De aceea, oamenii ne numesc sanitarii pădurii.

(Volumul Călătoria furnicii Ciupi – fragment, după Vitali Kuzovik)

1. Răspunde la întrebări.

 Cum se numesc personajele?

 Unde mergea Ciupi?

2. Desparte în silabe cuvintele:

 roșcovană - _____

 furnicar - _____

3. Scrie o regulă pe care ar trebui să o respecte furnica Ciupi.

4. Scrie, în etichetă, un mesaj pentru protejarea furnicilor.

Respect pentru oameni și cărți

5. Pune, prin săgeți, în acvariul sentimentelor, etichetele care exprimă sentimentele tale față de textul citit.

ÎNCĂNTARE

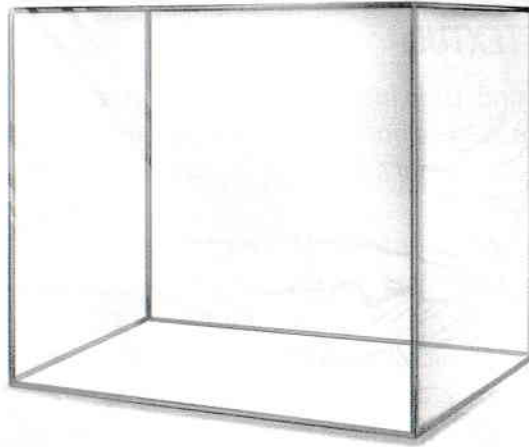
FERICIRE

MÂHNIRE

NELINIȘTE

TEAMĂ

TRISTEȚE

RESPECT

REGRET

BUCURIE

6. Exprimă-ți părerea! Ți-ar plăcea să fi în locul furniciei Ciupi?

 DA, pentru că _____

 NU, pentru că _____

7. Pune în corespondență simbolul cu eticheta potrivită.

INFORMAȚII

SPITAL

METROU

B. CITEȘTE CU ATENȚIE TEXTUL.

A fost odată o capră care avea trei iezișori. Cel mare și cel mijlociu erau mai zvăpăiați, dar cel mic era tare cuminte și ascultător și nu ieșea din vorba mamei.

Într-o zi, mama capră le-a spus că merge în pădure, ca să aducă mâncare. Și-a atenționat iezișorii să nu deschidă ușa la nimeni până nu ar auzi cântecul ei: Trei iezi cucuieți/ Ușa mamei descuieți!/ Că mama vă aduce vouă: /Frunze în buze. Iezișorii au promis că nu ar deschide ușa nimănui. Astfel, capra a mers în pădure liniștită.

Lupul, flămând și viclean, a auzit discuția și cioc! cioc! la ușa iezișorilor, cântând Trei iezi cucuieți.... Iezișorii nu i-au deschis, că nu au recunoscut vocea mamei lor.

Lupul a mers la fierar și și-a ascuțit limba și dinții, întocându-se la ușa iezișorilor. Iezișorii au deschis ușa lupului și chiar dacă s-au ascuns, tot i-a găsit cumătrul. Lupul a mâncat cei doi iezi mari, cel mic scăpând prăpădului.

Mama capră a pedepsit lupul viclean, care a căzut în groapa cu foc.

(Capra cu trei iezi, după Ion Creangă)

1. Eu scriu unul, tu scrii mai multe.

- groapă - _____
- capră - _____
- fierar - _____
- limbă - _____
- ușa - _____

2. Desparte în silabe cuvintele:

- pedepsit - _____
- prăpăd - _____
- foc - _____
- iezi - _____
- ascuns - _____

3. Scrie, în chenar, trei cuvinte înrudite cu **pădure**.

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

4. Scrie ce joc ar fi putut juca iezișorii cu lupul? Ține cont că iezișorii s-au ascuns de lup.

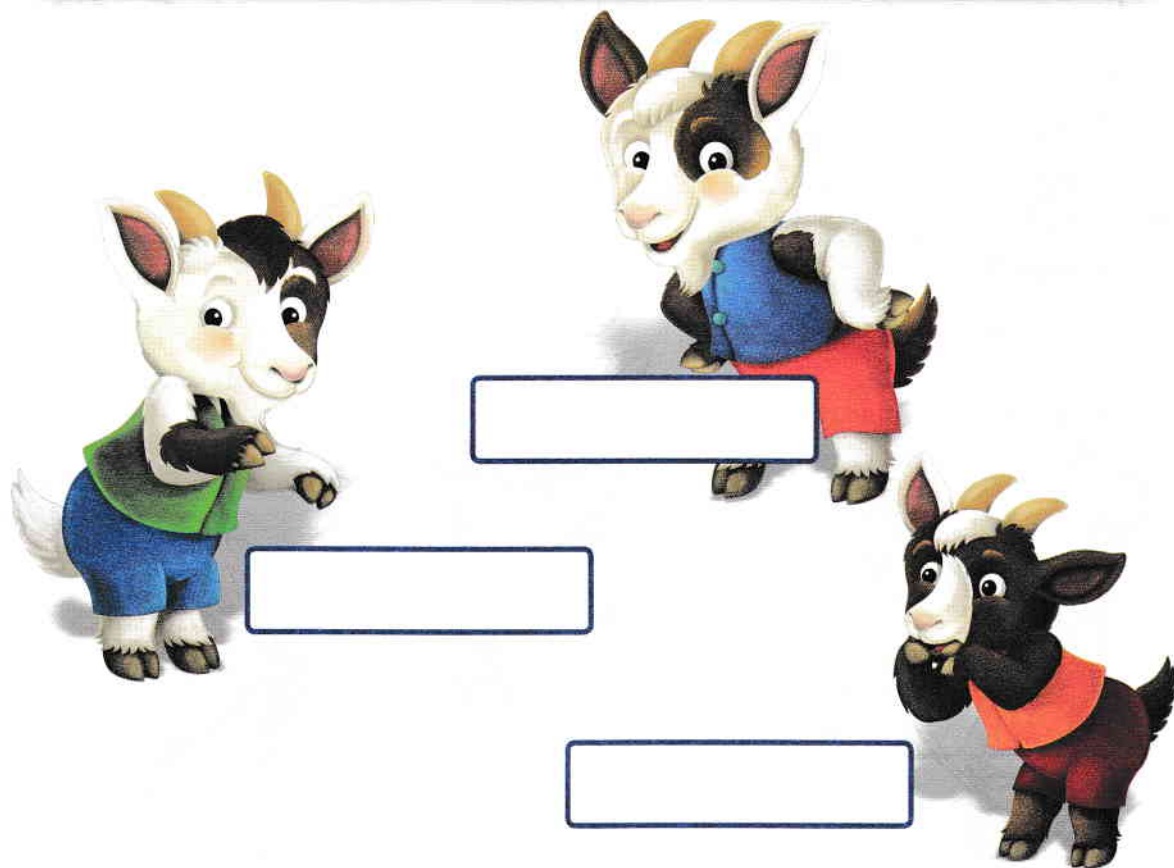
Respect pentru oameni și cărți

5. Scrie **A** – adevărat sau **F** – fals în dreptul următoarelor afirmații:

- Capra avea patru iezi.
- Lupul a mâncat toți iezi.
- Iedul cel mic era ascultător.

6. **REȚEAUA PERSONAJELOR!** Scrie, în etichete, câte o însușire a fiecărui ied din poveste.

Capra cu trei iezi

7. Imaginează-ți că ești lupul. Scrie un bilet prin care îți ceri iertare caprei pentru fapta ta.

8. Transcrie versurile cântecului caprei din textul citit.